

Protokół
z kontroli problemowej przeprowadzonej w Środowiskowym Domu Samopomocy
w Kielcach ul. Mieszka I 79

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Autyzmem w Kielcach jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej pobytu dziennego, utworzoną i prowadzoną przez Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział Kielce do realizacji zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Prezydentem Kielc jest Pan Bogdan Wenta, Kierownikiem ŚDS – Pani Paulina Papka, która jednocześnie pełni funkcję Prezesa Zarządu KTA O/Kielce (zgodnie ze Statutem ŚDS Pani Papka jako kierownik ŚDS podlega Zarządowi KTA O/Kielce).

Ośrodek wsparcia obszarem swojego działania obejmuje Kielce. Ponadto w placówce przebywają osoby z Gmin: Łączna, Iwaniska, Zagnańsk, Górnio, Łagów i Końskie, z którymi Gmina Kielce podpisała porozumienia na podstawie § 7 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (t. j. Dz.U. z 2020 r. poz. 249).

ŚDS powstał w 1998 r. na podstawie Uchwały Zarządu Krajowego Towarzystwa Autyzmu O/Kielce z dnia 20 kwietnia 1998 r. o podjęciu decyzji o powołaniu dziennego Środowiskowego Domu Samopomocy.

Dom mieści się w budynku wolnostojącym, parterowym pod adresem 25-624 Kielce ul. Mieszka I 79, numer telefonu 41 366-08-56. Budynek jest własnością Gminy Kielce, która użyczyła go Towarzystwu na czas nieokreślony na podstawie *Umowy użyczenia* z dnia 1 kwietnia 1998 r.

KTA O/Kielce, prowadząc Środowiskowy Dom Samopomocy, realizuje zadanie z zakresu administracji rządowej na zlecenie Miasta Kielce – na podstawie umowy nr 526/2/2018 z dnia 11 stycznia 2018 r., która obejmuje okres od 01.01.2018 do 31.12.2020. Dom posługuje się NIP-em 959-15-08-225 i REGON-em 290486816.

Środowiskowy Dom Samopomocy działa w oparciu o:

- 1) Statut Środowiskowego Domu Samopomocy;
- 2) Regulamin Organizacyjny Środowiskowego Domu Samopomocy;
- 3) plany pracy na rok 2019 i 2020.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numery i daty upoważnienia do kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego, działająca na podstawie upoważnienia do kontroli nr 271/2020 z dnia 26 czerwca 2020 roku wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Mariusza Paska – Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – koordynator kontroli
2. Katarzyna Wach – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego, działająca na podstawie upoważnienia do kontroli nr 272/2020 z dnia 26 czerwca 2020 roku wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Mariusza Paska – Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób z Autyzmem w Kielcach* pod poz. 1/2020.

III. Data rozpoczęcia kontroli i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 30 czerwca i 1 lipca 2020 r.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o art. 22 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.), przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie środowiskowych domów samopomocy z dnia 9 grudnia 2010 roku (t. j. Dz.U. z 2020 r. poz. 249) rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2019 r. do dnia kontroli.

AA
W

Przedmiotem kontroli były:

1. Ocena funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy w zakresie zatrudnienia.
2. Analiza prawidłowości przebiegu procesu przyjmowania uczestników do Domu.
3. Ocena postępowania wspierająco-aktywizującego.
4. Analiza wykorzystania miejsc.

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków.

Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Autyzmem w Kielcach jest ośrodkiem wsparcia pobytu dziennego typu D – dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi. W dniach kontroli finansowaniem z budżetu państwa objętych było 21 miejsc, a skierowanych decyzją administracyjną – 22 osoby ze spektrum autyzmu, w tym: 9 kobiet i 13 mężczyzn.

Środowiskowy Dom Samopomocy funkcjonuje przez pięć dni w tygodniu w godzinach 7⁰⁰ – 15⁰⁰, z czego przynajmniej sześć godzin przeznaczonych jest na pracę terapeutyczną z uczestnikami ŚDS.

Głównym celem funkcjonowania Domu jest zapewnienie osobom z autyzmem dziennej opieki, zaspokojenie ich niezbędnych potrzeb zdrowotnych, rewalidacyjnych i rehabilitacyjnych.

Ośrodek jest wyposażony w sprzęt niezbędny do realizacji zadań wspierająco-aktywizujących, np.: gry edukacyjne, planszówki, rakiетки do badmintona, piłki siatkowe, rzutki, bieżnie, rowerki stacjonarne, pralki, żelazko, deskę do prasowania, suszarkę do włosów, sprzęt kuchenny, materiały do prac plastycznych, sprzęt muzyczny, komputerowy, audiowizualny.

Łączna powierzchnia użytkowa ośrodka wsparcia wynosi 201 m², na jednego uczestnika przypada 9 m² (Załącznik Nr 1 – Ankieta do kontroli środowiskowych domów samopomocy). Wobec powyższego ośrodek spełnia wymagania określone w § 18 rozporządzenia, który stanowi, że powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 uczestnika powinna wynosić nie mniej niż 8 m².

Środowiskowy Dom Samopomocy posiada następujące pomieszczenia: przy wejściu korytarz z szafkami, kuchnia, sala do zajęć plastycznych pełniąca funkcję jadalni, pokój do zajęć indywidualnych, sala gimnastyczna pełniąca funkcję sali ogólnej, salka do zajęć psychologicznych, pokój wyciszeń, kącik komputerowy, pokój kierownika, pomieszczenie

socjalne, szatnia, toaleta z prysznicem, toaleta damska, toaleta męska z prysznicem i pralką, toaleta dla personelu z pralkosuszarką, 2 pokoje do zajęć terapeutycznych.

Budynek, w którym mieści się ośrodek wsparcia, spełnia standard usług w zakresie zniesienia barier architektonicznych oraz posiada udogodnienia ułatwiające funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym – brak progów, posadzki antypoślizgowe, łazienki dostosowane do osób niepełnosprawnych, podjazd dla osób będących na wózkach inwalidzkich. Spełniony jest również standard usług odnośnie usytuowania w miejscu zapewniającym bezpieczeństwo i spokój uczestników, posiadania przez dom odpowiedniej ilości toalet oraz pomieszczeń przystosowanych do prowadzenia w nich zajęć.

Ad 1. Ocena funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy w zakresie zatrudnienia.

W Środowiskowym Domu Samopomocy dla Osób z Autyzmem w Kielcach typ D na dzień kontroli zatrudnionych było ogółem 7 pracowników na umowę o pracę: kierownik (0,75 etatu), pedagog na 0,63 etatu, 2 pedagogów/terapeutów (na 1 etat i na 0,5 etatu), psycholog na 0,25 etatu, fizjoterapeuta i terapeuta zajęciowy po 1 etacie (Zał. Nr 2 – Tabela dotycząca pracowników ŚDS).

Zgodnie z § 12 pkt 3 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego powinien wynosić nie mniej niż 1 etat na 3 uczestników w domu typu D.

W ŚDS przy ul. Mieszka I w Kielcach w dniach kontroli uczestnikami zajęć były 22 osoby ze spektrum autyzmu, czyli wskaźnik powinien wynosić nie mniej niż 7,3 etatu. W dniach kontroli zatrudnionych było 7 pracowników merytorycznych na 5,13 etatu, czyli Dom nie spełnia wymaganego wskaźnika.

Z analizy akt osobowych kadry merytorycznej wynika, że Kierownik posiada odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi, zgodne z wymogami określonymi w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej oraz z rozporządzeniem w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Pozostali pracownicy również posiadają wymagane kwalifikacje i doświadczenie zawodowe w pracy z osobami zaburzonymi psychicznie.

Pracownicy, których zakres obowiązków obejmuje prowadzenie treningów umiejętności społecznych zostali przeszkoleni w tym zakresie (§ 11 pkt 2 rozporządzenia).

Inspektorzy ustalili, że w ŚDS realizowany był wymóg zawarty w § 23 cyt. rozporządzenia – w badanym okresie Kierownik Domu zorganizował cztery szkolenia wynikające ze zgłoszonych przez pracowników potrzeb.

Ad 2. Analiza prawidłowości przebiegu procesu przyjmowania uczestników do Domu

Wniosek o skierowanie do ŚDS składają uczestnicy lub ich opiekunowie do ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na swoje miejsce zamieszkania (w zajęciach ŚDS biorą udział osoby z innych gmin niż Kielce). Na podstawie rodzinnego wywiadu środowiskowego i zebranej dokumentacji Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach wydaje decyzję administracyjną przyznającą pomoc w formie pobytu w ŚDS. Pierwsza decyzja wydawana jest – zgodnie z rozporządzeniem – na okres nie dłuższy niż 3 miesiące, a kolejne na pół roku. W razie braku miejsc osoba ubiegająca się o przyjęcie zostaje wpisana na listę osób oczekujących.

Pomoc przyznawana jest również w zależności od potrzeb i możliwości osoby zainteresowanej – stan w dniach kontroli wyglądał następująco: 16 osób pomoc miało przyznaną na 5 dni w tygodniu, 1 osoba na 3 dni, 1 osoba na 2 dni i 3 osoby na 1 dzień w tygodniu.

Dokumentacja indywidualna użytkowników Domu prowadzona jest w formie:

- 1) teczek indywidualnych z dokumentacją medyczną, np. orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, karty informacyjne leczenia szpitalnego, ankiety, wywiady;
- 2) segregatora z decyzjami administracyjnymi uczestników;
- 3) segregatora z indywidualnymi planami postępowania wspierająco-aktywizującego (IPPWA) – plany są zindywidualizowane, zostały podpisane przez uczestnika lub jego opiekuna i członków zespołu wspierająco-aktywizującego;
- 4) segregatora ocen półrocznych z realizacji indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego, które obejmują wszystkie realizowane przez danego domownika zajęcia i są podpisane przez zespół;
- 5) dzienników zajęć – są prowadzone indywidualnie dla każdego uczestnika, zawierają krótkie informacje o sposobie zachowania osoby na zajęciach w danym dniu.

Kontroli poddano losowo wybrane akta uczestników o numerach decyzji:

MOPR-ZT.5115.1.18721.1.2020, MOPR-UR.5115.1.5845.2.2020, MOPR-ZT.5115.1.18471.1.2020, MOPR-ZT.5115.1.17696.1.2020, MOPR-ZT.5115.1.25630.1.2020, MOPR-SZ.5115.1.24784.1.2020, MOPR-ZT.5115.1.11597.1.2020, MOPR-ZT.5115.1.18348.1.2020, MOPR-ZT.5115.1.20105.1.2020, MOPR-BB.5115.1.11854.1.2020.

Na dokumentację zbiorczą składają się:

- 1) ewidencja zbiorcza uczestników zajęć według daty przybycia, prowadzona w formie tabelarycznej,
- 2) listy obecności na zajęciach,

3) dzienniki pracy pracowników – prowadzone na każdy miesiąc, zawierały datę i godzinę zajęć, rodzaj i opis zajęć, inicjały uczestników, opis zachowania uczestników, podpis pracownika. Od dnia 13 marca 2020 r. nastąpiło zawieszenie działalności Domu z powodu pandemii COVID-19 i pracownicy podjęli z niektórymi osobami, z tymi, których możliwości psychofizyczne na to pozwoliły, pracę zdalną, którą dokumentowali w przygotowywanych na bieżąco kartach pracy, a w dziennikach pracy nanosili informacje o dacie i rodzaju zajęć.

Ad 3. Ocena postępowania wspierająco-aktywizującego

Postępowanie wspierająco-aktywizujące realizowane przez Środowiskowy Dom Samopomocy obejmuje zajęcia i treningi, których celem jest podnoszenie i rozwijanie umiejętności samodzielnego życia:

- trening funkcjonowania w codziennym życiu (higiena, trening kulinarny, gospodarowanie własnymi środkami finansowymi),
- trening umiejętności spędzania czasu wolnego,
- trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów (kształtowanie pozytywnych relacji z otoczeniem),
- zajęcia sportowe i rekreacyjne (gry zespołowe, gry planszowe, fizjoterapia),
- kącik muzyczny (taniec, rytmika, śpiew),
- relaksacja,
- zajęcia logopedyczne,
- zajęcia plastyczne,
- zajęcia teatralne,
- zajęcia komputerowe,
- poradnictwo psychologiczne.

Zajęcia organizowane są w grupach i indywidualnie. Rodzaj i zakres zajęć jest dostosowany do indywidualnych potrzeb uczestników. Wszyscy uczestnicy biorą udział w treningu kulinarnym i zajęciach ruchowych. W ramach terapii kulinarnej użytkownicy mają zapewniony gorący posiłek.

Zespół wspierająco-aktywizujący zbiera się raz w tygodniu w celu omówienia spraw domowników i realizacji procesu rehabilitacji, w których mogą uczestniczyć także rodzice, a także 2 razy w roku, aby dokonać oceny indywidualnych planów postępowania wspierająco-aktywizującego uczestników.

Działania ŚDS są wspierane przez opiekunów, rodziców oraz innych członków rodzin domowników. Rodziny i opiekunowie czynnie uczestniczą w życiu Domu, biorąc udział w imprezach okolicznościowych, np.: spotkanie oplatkowe, walentynki, urodziny czy

andrzejki. Ponadto wyjeżdżają wspólnie na wycieczki, biorą udział w nabożeństwach w pobliskim kościele, wychodzą do teatru czy filharmonii. Uczestnicy są pod stałą opieką lekarzy i psychologów poradni psychologicznej KTA O/Kielce.

Ad 4. Analiza wykorzystania miejsc.

W toku kontroli ustalono, że z zajęć prowadzonych przez pracowników ośrodka wsparcia w pierwszym dniu kontroli korzystało 18 osób i w drugim dniu – 20 osób (w tym po 10 osób w trybie zdalnym).

Z przedłożonych do kontroli list obecności wynika, że w zajęciach, w okresie objętym kontrolą, uczestniczyło średnio:

2019 r.	Liczba decyzji	Średnia liczba osób
styczeń	21	20
luty	21	19
marzec	21	20
kwiecień	21	20
maj	21	20
czerwiec	21	20
lipiec	21	15
sierpień	22	17
wrzesień	22	20
październik	22	20
listopad	22	21
grudzień	22	20
Średnio	21,42	20,16
2020 r.	Liczba decyzji	Średnia liczba osób
styczeń	22	20
luty	22	20
Średnio	22	20

Z analizy list obecności wynika, że frekwencja na zajęciach w 2019 r. i na początku 2020 r. kształtowała się na poziomie bardzo dobrym – wynosiła średnio 20 osób, co stanowiło ponad 90% domowników. Nieobecności są usprawiedliwiane osobiście lub telefonicznie przez samych uczestników lub przez ich opiekunów. Dłuższe nieobecności związane są zwykle z chorobą uczestnika lub udziałem w turnusie rehabilitacyjnym.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W ocenie Zespołu kontrolującego Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Autyzmem w Kielcach właściwie realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Budynek, w którym mieści się ośrodek wsparcia spełnia wszystkie standardy usług wymienione w § 18 cyt. wyżej rozporządzenia.

Kierownik i pracownicy merytoryczni posiadają odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe z osobami z zaburzeniami psychicznymi, zgodne z wymogami określonymi w ustawie o pomocy społecznej i rozporządzeniu w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Pracownicy, których zakres obowiązków obejmuje prowadzenie treningów umiejętności społecznych, są przeszkoleni w tym zakresie (§ 11 pkt 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy).

Kierownik Środowiskowego Domu, w okresie podlegającym kontroli, zorganizował dla pracowników szkolenia związane z funkcjonowaniem Domu.

Natomiast jednostka nie spełnia wskaźnika zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego określonego w § 12 pkt 3 rozporządzenia: nie mniej niż 1 etat na 3 uczestników. W ŚDS w dniach kontroli decyzje posiadały 22 osoby ze spektrum autyzmu, czyli wskaźnik powinien wynosić nie mniej niż 7,3 etatu, a zatrudnionych było 7 pracowników merytorycznych na 5,13 etatu.

Działalność merytoryczna placówki jest prowadzona prawidłowo. Treningi oferowane przez Dom są zgodne z rozporządzeniem. Indywidualne plany postępowania wspierająco-aktywizującego są dostosowane do potrzeb i możliwości psychofizycznych każdego uczestnika. Kontrolowana dokumentacja indywidualna i zbiorcza zawiera informacje określone w rozporządzeniu. Inspektorzy stwierdzili również, że w okresie zawieszenia działalności ŚDS z powodu pandemii COVID-19, pracownicy prowadzili z 10 osobami, których umiejętności i możliwości psychofizyczne na to pozwoliły, zajęcia w formie zdalnej, dokumentując ją w przygotowywanych na bieżąco kartach pracy, a w dziennikach pracy nanosili informacje o dacie i rodzaju zajęć.

Zespół inspektorów pozytywnie ocenia wykorzystanie miejsc w ŚDS. Z analizy list obecności wynika, że frekwencja na zajęciach w 2019 r. i na początku 2020 r. kształtowała się na poziomie bardzo dobrym.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację,
- informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika oraz pracowników kontrolowanej jednostki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61, poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Ankieta do kontroli środowiskowych domów samopomocy.
2. Tabela dotycząca pracowników ŚDS.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Katarzyna Wach

2. Magdalena Pracownik

Kielce, dnia 30 lipca 2020 r.

BMM
raport meiodu 619
Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Katarzyna Wach
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

ŚWIĘTOKRZYSKI

URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce

Ze strony kontrolowanej:

Data i podpis

10.08.2020

odbiór osobisty

ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY
DLA OSÓB Z AUTYZMEM
Krajowego Towarzystwa Autyzmu Oddział w
25-624 Kielce, ul. Mieszka I-go 7
tel./fax (041) 366-08-56
NIP 659-45-00-225 REG.20043016 00

PREZES ZARZĄDU
KRAJOWEGO TOWARZYSTWA AUTYZMU
mgr *Paulina Papka*